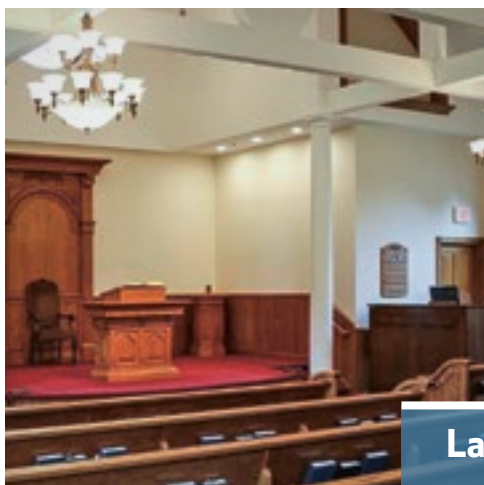

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

AAMBINDER

Lansing (Illinois, V.S.)

27/01/2022

jaargang 100

nr

17

De oudste van de Noord-Amerikaanse gemeenten kwam van 1865 tot 2004 bijeen in een wit, houten kerkje in South Holland, ten zuidoosten van Chicago. De gemeente, gesticht door immigranten uit Zuid-Holland, behoorde tot 1886 tot de Gereformeerde Kerken en noemt zich daarom nog steeds True Dutch Reformed Church. Ze was lange tijd klein; van 1914 tot 1949 waren er nooit meer dan twee ambtsdragers, daarna tot 1960 niet

meer dan één. Op het terrein in Lansing waar een aantal gezinnen uit de familie Witvoet woont en werkt, nam ds. C. Vogelaar op 19 augustus 2004 een nieuwe kerk in gebruik. Sinds de gemeente op 28 juni 2012 (na 52 jaar) opnieuw ambtsdragers kreeg, is ze weer geheel zelfstandig. Sinds de komst van ds. E.L. Meinders in 1874 (hij overleed in 1904) is slechts tweemaal een beroep uitgebracht: op ds. C. van Adrichem in 1911 en 1912.

De liefde Gods

God is liefde. Die gedachte vervult het hart van Johannes! Bent u daar ook zo over verwonderd? Dat God die liefde niet bij Zichzelf gehouden heeft, in Zijn welbehagen, maar jegens (aan) ons heeft geopenbaard, onthuld, niet verborgen gehouden.

Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden tot een Verzoening voor onze zonden.

1 Johannes 4:9-10

ds. J.B. Huisman,
Ermelo

Wie zijn die 'ons' in de tekst? Gods kinderen, de uitverkorenen, die in hun natuurstaat vijanden van God zijn. Het toont ons allen het genadige karakter van Gods liefde; liefde die Hij eenzijdig, soeverein en ongevraagd bewijst naar Zijn wil en welbehagen. Voordat Hij het bewijst/openbaart was die liefde van God er al. Het toont ons het eeuwige karakter van deze liefde. Daarom spreekt God ook van: "hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad". Springt uw hart bij het lezen van het tekstvers niet op van verwondering en blijdschap? Is dat ook zo geweest tijdens de Kerstdagen? Liefde jegens ons, jegens mij! Wat was er in mij, dat U bewegen kon; ik, een hater van U en een hater van mijn naaste! Ik, die Uw streng en rechtvaardig oordeel verdiend heb. Dat U Zelf een weg gebaad hebt om Uw liefde te bewijzen, te openbaren aan een schuldige zondaar.

En het wonder wordt nog groter als wij zien wat God ervoor over heeft gehad om Zijn liefde te schenken! God heeft Zijn Zoon gezonden, Zijn eniggeboren Zoon. Maar dat niet alleen, God heeft Zijn Zoon gezonden in de wereld, door de zonde vervloekt. Om de weg te gaan van kribbe naar kruis, om bespot en gesmaad

te worden. Dat alles wist God de Vader. Maar daarom zond Hij Zijn Zoon naar deze wereld, opdat Hij Zijn liefde in een weg van recht en gerechtigheid aan verloren zondaren zou bewijzen. Daarin wilde God de Vader Zijn liefde openbaren door Zijn Zoon onder de vloek van Zijn wet, onder het oordeel van Zijn recht te brengen. Alleen in deze weg wordt de schuld van al Gods kinderen betaald en de zonde weggedragen. Alleen in deze weg kan God Zijn liefde openbaren. Want eer God de zonde ongestraft liet, heeft Hij deze met de bittere en smadelijke dood des kruises aan Zijn eigen Zoon gestraft. Hoe groot is Zijn liefde! Heeft u dat met een geloofsoog al eens mogen zien? Heeft u dat al doen jubelen en huppelen van zielenvreugd, dat God Zijn Zoon gaf in de kribbe van Bethlehem, maar ook in het graf van Jozef van Arimathéa opwekte uit de doden? Alles is voldaan. God ziet in en door Christus geen zonde meer in Zijn Jakob en geen overtreding meer in Zijn Israël.

Met welk doel, dus waartoe, gaf God Zijn Zoon? Johannes geeft een tweevoudig antwoord: opdat wij zouden leven door Hem én tot een Verzoening voor onze zonden. Het laatste is de grond voor het eerste! Als het om de verzoening gaat, dan betreft het de persoonlijke verzoening van een zondaar met God door het bloed van Jezus Christus. En die verzoening is noodzakelijk voor ons allen! Want wij staan door onze zonde, maar ook vanwege onze verdorven natuur schuldig voor God. Wij zijn onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. Wij hebben door onze zonde een breuk geslagen tussen God en onze ziel. Willen wij recht voor God staan, dan moet onze zonde verzoend en onze schuld worden weggenomen. Dat is vanuit de mens een onmogelijke zaak! Heeft u dat al eens in het nauw gebracht voor God? Heeft het u al eens doen uitroepen: is er een weg en middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?

In deze tekstverzen mag Johannes het Goddelijk antwoord opschrijven! Christus heeft voor Zijn Kerk de kloof tussen God en de zondaar overbrugd door de zonde

In dit nummer

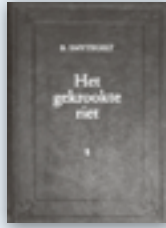
2 De liefde Gods

5 De vernieuwde NBV (1)

20 Dor en dodig

- 3** Het gekrookte riet [4]
- 4** Johannes de Kok [2]
- 6** Het levenseinde van vijf Engelse predikanten [1]
- 7** Commentaar: De ambtseed
- 8** Leven en werk van Ruth Bryan [4]
- 9** Voor u gelezen: De zes grendels van het hart
- 10** Boekennieuws
- 11** Kerknieuws
- 11** Berichten
- 12** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

Het gekrookte riet [4]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

EERSTE PREDIKATIE

weg te dragen en de schuld te betalen. Is Christus u daarin al eens dierbaar en onmisbaar geworden? Hij stelde Zijn ziel tot een schuldoffer. Hij is tot zonde gemaakt, opdat allen die geloven, zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem! Christus is naar deze wereld gezonden als Borg, om verzoening te bewerken voor al Gods volk! Die verzoening is genoegzaam voor God, want God heeft 'voldaan' gegeven op het Middelaarswerk van Zijn Zoon, door Hem op te wekken van de doden. Die verzoening is grond voor het levendmakende en herscheppende werk van de Heilige Geest in het hart van een zondaar.

Want eer God de zonde ongestraft liet, heeft Hij deze met de bittere en smadelijke dood des kruises aan Zijn eigen Zoon gestraft. Hoe groot is Zijn liefde!

Op Gods tijd werkt de Heilige Geest het nieuwe geestelijke leven in het hart van arme en verloren zondaren. Dat wordt bedoeld als Johannes schrijft: opdat wij zouden leven door Hem. Indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, nu verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven. Want van hun nieuwe leven is Christus de Verwerper en de Bron. Mag u, ziende op Christus, al zeggen: doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons van God, Die mij liefgehad heeft, en Zichzelf voor mij overgegeven heeft? En dat is een heerlijk leven! Mag u dit ook zeggen? Arm in onszelf en rijk in God door Christus. Zeker, een leven waar ook dagelijks strijd gekend wordt, tegen de oude mens, de satan, de wereld en de zonde. Maar het is ook een leven dat uitloopt op de eeuwige gelukzaligheid, om daar de drie-enige God alle eer en lof toe te brengen. Zult u daar ook bij zijn? Dan zal het hier op aarde al zijn: het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin.

Uit:
'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).

2. Een rietje is uitwendig niet aanzienlijk, het wordt niet veel begeerd. Een kind van God in het begin van zijn werk heeft ook niet veel aanzien. De wereld zegt ervan: 'Kan uit Nazareth iets goeds voortkomen? Zijn niet allen die daar spreken, Galileeërs? Wat zijt gij uitgegaan om te aanschouwen? Een riet dat van de wind ginds en weder bewogen wordt?'
3. Riet en biezen groeien in valleien en moerassen. In het begin is een kind Gods doorgaans allerlaagst en klein in eigen ogen. Ach Heere, zeggen ze, wat ben ik, wie ben ik? Een dode hond; ach, ik ben zo klein; ze zijn als de tollenaar, ze blijven van verre staan en zeggen: Heere, ik ben niet waard tot U te naderen of met U te spreken. Ik ben Uw knecht, Heere, Heere, wat zou Gij bij mij doen? Heere, ga uit van mij, ik ben een zondig mens (2 Sam. 7; Luk. 5).
4. Een riet staat in diepe wateren. Zo gaat het ook met een zwak kind Gods. In wat voor water staan ze? Ach, in het water der genade, van de geestelijke bewerkingen (Jes. 44:3), in het water van tranen (2 Kon. 22:19), en in het water van tegenheden en verdrukkingen. Hoe meer ze Israëel verdrukten, hoe meer ze groeiden (Ex. 1:12).
5. Een riet staat in moerassen en slijk. Ach, zie een kind van God. Voor zijn eerste begin had het al vele zonden. En wat al zonden heeft het ook in het eerste begin van zijn genade. Met wat al verdorvenheden is het bezet, zodat ze moeten zeggen, ook in de voortgang: Daar woont niets goeds in mij (Rom. 7:18). Wat hebben die zwakken in de voortgang al niet een verdorvenheden, zodat ze moeten zeggen: 'Ik sliep, maar mijn hart waakte (Hoogl. 5:2). Petrus, toen hij een zwak rietje was, stond in zulk een moeras. Ze hebben dikwijls zulk een slijk van verdorvenheid. 'Verheft zich de bieze zonder slijk?' (Job 8:11).
6. Het riet, al staat het in de modder, het behoudt evenwel zijn vettigheid en groenigheid. Een kind van God, al leeft het onder de goddelozen en in een kracht van verdorvenheid, het houdt zijn genade. Jozef was én aan het hof van Farao én in het huis van Potifar even vroom als in Kanaän. Noach was zowel vroom in de eerste als in de tweede wereld. Lot was vroom in Sodom. Daniël behield het werk der genade in Babel. Een kind van God behoudt zijn weekheid, zijn bidden en zijn hoop op God.
7. Het riet is uitermate vruchtbaar. Ik weet niet of een kleine in de genade niet meer winst voor de Heere doet dan een sterke. De sterken hebben soms zoveel overwegingen eer ze uitkomen, maar de kleinen kunnen niet zwijgen. Ze schreien en zuchten, ze hebben een tere consciëntie, ze kunnen het niet verbergen, hun schreien, hun teerheid wordt openbaar.

(wordt vervolgd)

Het welzijn van de kerk

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

Johannes de Kok was nog maar vier jaar ouderling, toen hij in 1907 afgevaardigd werd naar de vergadering in Rotterdam, waar de Ledeboeriaanse gemeenten en de Kruisgemeenten samensmolten tot de Gereformeerde Gemeenten.

De Algemene Vergadering werd gehouden in het kerkgebouw aan de Boezemsingel op 9 en 10 oktober 1907. Namens de Ledeboeriaanse gemeente van Borssele, geïnstitueerd in 1860, was naast Joh. de Kok ook afgevaardigd ouderling C. Hoogerland. Beiden waren gekleed in Zeeuwse klederdracht. Hoogerland was niet zo jong meer: op de eerste synodedag werd hij 70 jaar. Maar De Kok was met zijn 33 jaar nog jong en krachtig.

Cornelis Hoogerland was de overgrootvader van de latere ds. A. Hoogerland (1918-1986), die eens het volgende voorval meedeelde van zijn overgrootvader: 'Men wilde eens met hem spotten. Een roomse man zei dat hij gedroomd had. In zijn droom was hij in een protestantse hemel geweest. Het was er zeer vuil en het stonk er, maar ze was zeer vol. Hoogerland zei daar niets op en liet de man maar praten. Twee dagen later zei hij tegen die man: Ik heb vannacht gedroomd en ik was in een roomse hemel. Het was er zeer mooi en schoon, alles blonk er, maar er was niemand in'. De Kok heeft trouwens in het leven van ds. Adriaan Hoogerland ook nog een rol gespeeld. Toen De Kok in Nieuwdorp ouderling was, kreeg de nog jonge Adriaan een baantje als koewachter bij hem. Daar De Kok nogal eens bezoek had van Gods kinderen luisterde Adriaan met jaloersheid naar de geestelijke gesprekken.

Steeds toch had hij het welzijn van de kerk, alsook van de jeugd op het oog. Dewijl toch in die tijd al meer en meer de noodzakelijkheid werd gevoeld om ook de kinderen onderwijs te doen ontvangen, dat overeenkomstig was de leer, die beleden werd overeenkomstig Gods Woord te zijn...

Werkzaamheden buitenshuis

In de rouwdienst op 9 september 1948, voorafgaand aan de begrafenis van ds. G.H. Kersten, sprak de toen bejaarde ouderling De Kok onder andere over de Vereniging van 1907: 'Ik ben nog één van degenen, die de vereniging van de gemeenten van ds. Ledeboer met de kruisgemeenten hebben doorleefd en meege maakt en ik weet dat het ds. Kersten was die in die vereniging van 1907 het grootste aandeel bezat, hetgeen tot nut der Gereformeerde Gemeenten is geworden in Nederland en daarbuiten en waarvan wij tot op deze dag nog de doorwerking gevoelen'.

Overigens heeft De Kok zelf ook een behoorlijk aandeel gehad in deze vereniging. Vooral in Zeeland heeft hij daarvoor veel arbeid verricht.

Ook na de Vereniging van 1907 werd De Kok menigmaal afgevaardigd om werkzaamheden te verrichten op meerdere vergaderingen, zoals op classisvergaderingen en vergaderingen van de Particuliere en Generale Synode. Hij was lid en in zijn laatste jaren penningmeester van het curatorium van 1934 tot 1957. Ook voor de SGP heeft hij veel gedaan. Zo was hij lid van het hoofdbestuur van 1919 tot 1957. Ook was hij bestuurslid van de scholenbond, de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS), van 1921 tot 1957. Op al deze genoemde terreinen heeft hij veel mogen betekenen met de hem geschonken gaven.

Niet alleen in breder verband, maar ook plaatselijk verrichtte De Kok naast het ouderlingschap veel arbeid. Zo was hij van 1913 tot 1922 voorzitter van het bestuur van de christelijke school te Borssele. De school werd geopend op 31 oktober 1913 en heet nu ds. G.H. Kerstenschool. De Kok speelde een grote rol in de totstandkoming van deze school. In een herdenkingsdienst in 1953 zei ds. L. Rijksen daarover: 'Steeds toch had hij het welzijn van de kerk, alsook van de jeugd op het oog. Dewijl toch in die tijd al meer en meer de noodzakelijkheid werd gevoeld om ook de kinderen onderwijs te doen ontvangen, dat overeenkomstig was de leer, die beleden werd overeenkomstig Gods Woord te zijn, waar er zoveel was dat zich aandienende met een schijn van waarheid, doch niet anders als afvoerde ten verderve, om als vermoedelijke hemelburgers straks als rijk en verrijkt voor eeuwig te verzinken, zo werd hem de jeugd op zijn hart gebonden, om daarvoor al meer en meer te werken'.

(wordt vervolgd)

De vernieuwde NBV (1)

Bijna twee miljoen exemplaren werden er verkocht. De Nieuwe Bijbelvertaling (NBV) vond sinds de verschijning in 2004 breed ingang, ook in heel wat kerken. Kritiek was er ook. Een flink deel daarvan is verwerkt in een herziene uitgave, de zogeheten NBV21. 'Dé bijbel voor de 21e eeuw', zo noemt het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) hem. Kunnen we dat overnemen?

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

In de NBV is geweldig veel energie gestoken. Zo'n 200 mensen werkten mee, uit protestantse, rooms-katholieke en Joodse kringen. De herziening kostte minder tijd, maar heeft toch zo'n drie jaar geduurd. Een compleet team toetste elk bijbelvers zorgvuldig aan de brontekst en voerde zo nodig verbeteringen door. Op zo'n twaalfduizend plaatsen is er iets aan de vertaling veranderd.

Verbeteringen

In een boek van 270 bladzijden hebben projectleider M.J. de Jong en medewerker C. Hoogerwerf de werkwijze van de herziening toegelicht ("NBV21. De vertaalmethode toegelicht"). Het boek is helder geschreven en biedt een schat aan informatie over het vertalen van de Bijbel. We raakten onder de indruk van de grondigheid waarmee het vertaalteam heeft gewerkt.

Op welke punten is de NBV aangepast en inderdaad verbeterd? In het boek wordt

dit helder uiteengezet. Allereerst is er gekeken naar de zogeheten consistentie. Dit houdt in dat dezelfde woorden in de grondtaal zo mogelijk hetzelfde worden vertaald. Ook het begrip concordantie had een grote plaats in de herziening. Dit betekent dat woordherhalingen een functie hebben die ook doorklinkt in de vertaling. Het team kwam verder tot de conclusie dat de vertaling soms een uitleg volgde die niet echt gefundeerd was en dat er soms teveel uitleg in de vertaling was geslopen.

Vershil

De verbeteringen nemen niet weg dat de NBV21 een echte NBV is, die sterk verschilt van de Statenvertaling. Dit lijkt samen te hangen met de visie op wat de Bijbel is. De Statenvertalers kregen de opdracht om de oorspronkelijke tekst 'oetmoedig te ontzien', ofwel, om er in eerbied voor te buigen. Achter deze opdracht staat de overtuiging dat de Bijbel de

woorden Gods zijn, geïnspireerd door de derde Persoon in de Drie-eenheid. Zo groot was de eerbied dat deze woorden Gods moesten doorklinken in de vertaling, ook al ontstaan er uitdrukkingen die een Nederlander in die dagen niet zou gebruiken. De uitdrukking 'zijn voeten opheffen' (Gen. 29:1)

was in de zeventiende eeuw niet gangbaar. Toch hebben de Statenvertalers het zo vertaald, met een toelichting in de kanttekening. Daardoor komt de lezer te weten wat er in het Hebreeuws staat en waarom. De Statenvertaling met de kanttekeningen geven zo inzicht in de woorden die de Heere inspireerde.

Nederlander van nu

De NBV, en dus ook de NBV21, heeft een ander uitgangspunt. Zeker wil de vertaling trouw zijn aan de brontekst. Net zo belangrijk was echter, dat de vertaling de Nederlander van nu moet aanspreken. De taal moest daarom 'natuurlijk Nederlands' zijn, zonder overigens modieus te zijn. Volgens het vertaalteam komt de bedoeling van de Bijbel beter tot zijn recht als de vertaling geheel eigen is aan het Nederlands van nu. De NBV21 vertaalt Genesis 29:1 dan ook met 'Jakob vervolgde zijn reis'. Is dit onjuist? Vanuit het uitgangspunt van de NBV niet. Maar, de vertaling mist zo wel de bijzondere uitdrukkingwijze van de grondtaal. In het licht van de woordelijke inspiratie noemen we dat een verarming, die helaas op veel plaatsen aan te wijzen is.

Wat is de Bijbel

We zeggen niet dat de vertalers van de NBV geen eerbied hadden voor de woorden Gods. Toch is hun visie op wat de Bijbel is moeilijk te vergelijken met die van de Dordtse Synode. De Bijbel is volgens het NBG 'een bijzonder boek, een heilige tekst. Veel lezers horen in de teksten de stem van God en lezen de Bijbel als een boek dat ook over hun eigen leven gaat'. Dit is heel vlak gezegd. Met dit uitgangspunt begrijpen we dat de vertalers zich minder gebonden wisten aan de woorden uit het Hebreeuws en Grieks, waardoor er een vrijere vertaling ontstond.

De NBV21 wil een getrouwe vertaling zijn. Die bedoeling verdenken we niet. Maar, we moeten vaststellen dat het resultaat behoorlijk anders is dan de Statenvertaling en dat dit samenhangt met andere theologische uitgangspunten. Daarom is het niet zo eenvoudig om de twee vertalingen echt met elkaar te vergelijken. De NBV21 kan daarom niet dienen als een vervanging van de Statenvertaling. Vasthouden aan de Statenvertaling is daarom geen vorm van conservatisme. Het is een keuze die voortkomt uit dezelfde eerbied voor de woorden Gods als de Statenvertalers hadden.

(slot volgt)

Koning Willem-Alexander nam in oktober in de Grote Kerk te Den Haag het eerste exemplaar van de NBV21 in ontvangst.

In een serie van vijf afleveringen beschrijven we het levens-einde van enkele Engelse predikanten. In chronologische volgorde: Joseph Alleine, William Huntington, John Warburton, Joseph Charles Philpot en Thomas Godwin. Nu deel 1.

'Hij is zegevierend binnengegaan'

Hij wilde graag begraven worden in zijn kerk, de St. Mary Magdalene's Church in Taunton. Zo gebeurde het ook. Joseph Alleine ligt begraven in het koor van de kerk, onder het vloerkleed.

J. van 't Hul,
Lieren

Taunton, een provinciestadje in Zuidwest-Engeland, was Alleine's eerste en enige gemeente. Als 21-jarige hulpprediker werd hij in het jaar 1655 aan deze grote gemeente verbonden. De plaatselijke predikant George Newton was zeer met hem ingenomen. Alleine was intellectueel en ijverig, even geleerd als vroom, zei Newton. 'Kortom, hij had een goed verstand en een nog beter hart'. In zichzelf zag Alleine niet anders dan een vriend van de Bruidgom, zei hij bij zijn intrede, 'en mijn taak is alleen maar om u Zijn liefde te doen verstaan en uw harten aan Hem te verbinden'. In 1662 was er voor Alleine in de St. Mary Magdalene's Church opeens geen plaats meer. Door nieuwe wetgeving moesten vele predikanten, onder wie Alleine, hun

post verlaten. Hij werd gearresteerd en onder barre omstandigheden gevangen-gezet. Hij werd vrijgelaten, maar voor de tweede maal in hechtenis genomen. Zijn gezondheid leed onder dat alles. In 1667 werd hij ziek.

Maar kort te leven

In het boek "Een gezant van de Koning; het leven van Joseph Alleine (uitg. Den Hertog) schrijft J. Versloot over een gesprek dat Alleine op een morgen voerde met zijn vrouw, Theodosia: 'Nu hebben we weer een dag gekregen; het is er weer een voor God. Welnu, laten we deze dag wél besteden. Laten we ons zeer beijveren voor onze zielen. Laten we ons deze dag een schat vergaderen in de hemel, want we hebben maar kort te leven'.

De laatste maanden groeide zijn verlangen om af te reizen naar de plaats waar niemand meer zou zeggen: 'Ik ben ziek'. Hij wist dat hij sterven ging, maar zijn sterfdag beschouwde hij als een bruiloftsdag. In een brief aan zijn vrouw beschreef Alleine zijn verlangen naar de hemel: 'Ach, wat doe ik hier? Dit is mijn rustplaats niet. Mijn schat is in de hemel en mijn hart is in de hemel. O, wanneer zal ik zijn waar mijn hart is? Wee mij, dat ik een vreemdeling ben in Mesech en woon in de tenten van Kedar! O, dat ik vleugels had als van een duif; ik zou heenvliegen waar ik blijven mocht!' Tijdens zijn laatste dag op aarde sprak hij veel. Tegen zijn vrouw zei hij: 'Ik zal je liefde vergelden, je nooit vergeten en je verzadigen met alle mogelijke goedheid en vertroosting. Mijn gezicht moge je voor ogen staan, opdat je door alle moeilijkheden heen gedragen zult worden'. Tegen de satan die hem benauwde, sprak hij: 'Ga weg, jij boze duivel, vijand van het gehele mensdom, sluwe drogredenaar! Ben je nu gekomen om mij lastig te vallen, juist nu ik heenga, nu ik zo zwak ben en de dood op mij is? Kwel me niet, want ik ben helemaal niet van jou! Ik ben des Heeren; Christus is van mij en ik ben van Hem'.

Verdriet en blijdschap

Op zaterdagavond 17 november 1668 stierf Joseph Alleine, 34 jaar oud. Onder grote belangstelling werd hij in het koor van zijn kerk in Taunton begraven. Daar rust nog steeds zijn stof, totdat aan de hemel gezien zal worden het teken van de Zoon des mensen. Zijn ambtsbroeder George Newton sprak een lijkrede uit over Lukas 23 vers 28. Er was die dag, zo zei Newton, alle reden om te wenen. 'Maar ween niet over hem. Over wie zullen we dan wenen? Ik antwoord: over uzelf en over uw kinderen. Ween niet over hem. Zijn verdriet is zeker veranderd in blijdschap; en daarom moet het met dat van u ook zo zijn. Hij heeft die gezegende uitspraak mogen ontvangen: 'Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, (...) ga in, in de vreugde uws Heeren'. Ik moet u zeggen - en ik zeg het met volle overtuiging: hij is zegevierend de heerlijkheid binnengegaan. Hem werd een overvloedige ingang bereid in het hemelse Koninkrijk'. In de St. Mary Magdalene's Church in Taunton bevindt zich een gedenkplaat ter nagedachtenis aan Alleine. Daarop staat onder meer: 'Hier ligt de heer Josephus Alleine. Een offer dat te Taunton geheel verteerd is in de dienst van God en voor u' (wordt vervolgd)

Joseph Alleine ligt begraven in zijn kerk, de St. Mary Magdalene's Church in Taunton.

(Beeld: Valerie Kuypers)

Kabinet Rutte IV

De ambtseed

Van de twintig ministers in het kabinet Rutte IV heeft de helft de eed afgelegd. Zes van de nieuwe ministers kozen voor de eed. Daarbij komen er dan nog vier die ook al in het vorige kabinet zaten.

ds. G. Clements,
Gouda

Alle ministers van de christelijke partijen legden de eed af. De meeste ministers van liberale huize legden de belofte af. Een opvallende uitzondering maakte D66 minister Kaag, die ook de eed aflegde.

Wat moge de motivatie voor Sigrid Kaag zijn om de eed af te leggen? Het werd haar in 2018 ooit gevraagd door een journalist van de EO. Zij bekende toen te hopen dat God over haar zou waken om verstandige besluiten te nemen. En ook dat zij behoed zou mogen worden voor haar eigen domheid. De EO-journalist vroeg vervolgens of mevrouw Kaag geloofde dat God bestaat. Ze antwoordde dat ze daarin niet leervast is, maar in momenten van twijfel, angst of zwakte kun je terugvallen op wat is aangeleerd. Maar, vervolgde ze haastig, het is misschien mijn eigen fictie.

Ook het dagblad Trouw vroeg mevrouw Kaag naar haar geloof (27-2-2021). Ze vertelde in dit vraaggesprek dat ze door haar ouders rooms-katholiek is opgevoed. Ze is gedoopt, deed de heilige communie en was ooit misdienares. Meneer pastoor kwam vaak bij haar ouders over de vloer. Haar vader was kerkorganist. Ze heeft haar vier kinderen laten dopen. De journalist stelde vervolgens een vraag naar de inhoud van de eedsformule, 'zo waarlijk helpe mij God almachtig'. Geloofd

u dat God almachtig is? Kaag bekende toen dat ze de Bijbelteksten niet letterlijk neemt. De Bijbel is voor haar een bron van inspiratie, zoals de Koran dat ook is. Gods almacht heeft voor Kaag meer de betekenis van barmhartigheid en wijsheid om het goede te doen voor je naaste. Het Bijbelse karakter van de eed is zo wel erg verschaald.

De Bijbelse eed

Wat is dan het Bijbelse karakter van de eed? De Heidelbergse Catechismus heeft er een hele Zondag aan gewijd (HC, 37). Ongetwijfeld zal het doperse verzet tegen de eed in de 16e eeuw aanleiding geweest zijn voor deze uitvoerige behandeling. De dopersen meenden dat het paradijs al was aangebroken, waardoor de eed niet meer nodig was. Zulke geestdrijvers waren de auteurs van de Catechismus niet. Zij vonden de eed in deze boze wereld meer dan nodig. In de eed roepen wij de Alwetende tot Getuige. De eed is een genadige rem op onze leugenachtigheid. 'Want de waarheid struikelet op de straat' (Jes. 59:14). Bij de eedsaflegging steken we onze hand hemelwaarts en zeggen: 'Zo waarlijk helpe mij God almachtig'. Wij belijden onze nietigheid in de taak die op de schouders is gelegd. De eed kan daarom alleen godzalig uitgesproken worden. 'Met heilige vrees en

eerbied', zegt de Westminster Confessie (§ 22). Het is niet zomaar de hand opheffen, maar ons hart moet vervuld zijn met kinderlijke vrees. Het doel van de eed is dat wij ons oprecht bekommeren om Gods eer en het welzijn van de naaste.

Een gevorderde eed

Terug naar mevrouw Sigrid Kaag. Bij het aanvaarden van haar ambt legde ze de eed af, waarmee zij in zekere zin erkende afhankelijk te zijn van de hulp van de Allerhoogste. Gelet op haar verantwoording staat deze eed wel erg ver af van de godzalige eed waarover onze Catechismus schrijft. Is zo'n eed nog wel aanvaardbaar? David Knibbe, predikant te Leiden, schrijft in zijn catechismusverklaring (1736) over een vergelijkbare situatie. Nederlandse koopvaarders sloten verdragen met heidense vorsten waarbij ook de eed noodzakelijk was. Deze vorsten legden een eed af bij een zeer verminkte, heidense Godsvoorstelling.

Knibbe stelt in zijn verklaring van Zondag 37 dat zulke eden wel rechtsgeldig zijn. 'Want hoewel hij de ware God niet aanroeft, zo roept hij aan die hij meent God te zijn, of in welke enige Goddelijke waardigheid is en bekwaamheid, om aan de waarheid getuigenis te geven, of te straffen zo hij vals zweert'. Volgens Knibbe mag je van een heidens persoon een dergelijke eed best verlangen. 'De reden is, omdat men die afeist als een eed om trouw te bevestigen; maar niet de manier, hoe zij die doen'. Hoewel sommige afgelegde ministers-eden 'twijfelachtig' gedaan zijn, is het te verkiezen boven het armzalige 'dat belooft ik', waarbij men zichzelf voor het hoogste houdt. Bovendien mogen wij onze ministers die de eed hebben afgelegd, aanspreken op Gods Woord en wet. In Zijn tegenwoordigheid hebben zij immers gezworen zich te bekommeren om Gods eer en het welzijn van de naaste.

Een toebereide bruid

Johannes zag op Patmos 'de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is' (Openb. 21:2).

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

Onze kanttekenaren wijzen hier op de triomferende Kerk, die als een toebereide bruid tot haar Bruidegom Christus geleid wordt voor ieders oog. De Heere wil sommigen van Zijn kinderen ertoe verwaardigen daar ook op aarde in te doen delen bij hun sterven. Ook Ruth Bryan mocht in die genadewelddaad delen. In dit laatste artikel willen we proberen daar iets over door te geven.

Ziekbed

We beperken ons tot het laatste jaar van haar leven op aarde, 1860. Op de Nieuwjaarsdag schrijft ze in haar dagboek: 'Ik lijd erg naar het lichaam, maar ik hoop dat de Heere mij zal versterken om vanavond naar het feest op te gaan. Dierbare Melchizédek, kom ons tegemoet met brood en wijn, geef het Zelf aan ons, en geef er Uzelf in'. En... ze mocht opgaan naar het huis des Heeren om daar een zoete inleiding in het lijden van Christus te ontvangen. Ze verzucht: 'O, dat dit een Naftali-jaar mag zijn, vol van de zegeningen des Heeren' (Deut. 33:23). De Heere heeft haar inderdaad zo'n jaar willen geven. Ruth ervaart de afbraak van haar lichaam. Als een vriendin haar vertroosten wil door te zeggen dat 'haar hemelse Vader haar geen slag te veel zal opleggen', antwoordt Ruth haar: 'Maar ik heb niet het gevoel dat Hij mij slaat. Ik kán dat gevoel niet hebben. Hij heeft mij in de oven gebracht, maar niet als een straf'. Ruth zag de ingrijpende

ziekte die haar lichaam afbrak als een wagen van haar Bruidegom. Ze schrijft: 'Ik heb veel inwendige koorts, die mij 's nachts rusteloos maakt, maar ik heb deze koorts mogen zien als die dienstknecht van mijn Vader, die Zijn wil gehoorzaamt. Hij zegt: 'Koorts, ga naar dat kind toe, en werk in haar gestel, en verstoor haar rust'; en hij komt, maar alles geschiedt in verbondsliefde. Hij heeft ook gezegd: 'Kanker, ga naar dat kind, en verwond haar vlees, en ondermijn haar kracht'; en hij is gekomen, en doet Zijn werk en Zijn wil, maar alles is liefde'. In maart kon ze de Avondmaalsbediening niet meemaken, wat haar zeer smartte. Maar bij het lezen van de laatste drie hoofdstukken van het evangelie naar Johannes 'kwam Jezus binnen (terwijl de

deuren gesloten waren) en gaf mij een gezegende tijd'. Op haar verjaardag (6 juli) richt ze haar laatste Eben-Haëzer op. Ze schrijft: 'Ik wacht tot Gij mij zult halen om met U te zijn, en Uw heerlijkheid tot in eeuwigheid te aanschouwen. O, mijn aanbiddelijke Heere, wees merkbaar met mij in de laatste rivier'. Haar hele leven had Ruth tegen die laatste vijand opgezien: de dood. Hoe wonderlijk nam de Heere Zelf de vrees des doods bij haar weg en ging Hij haar voorbereiden op deze doortocht.

Sterfbed

Haar ziekte werd steeds erger en haar lijden werd intenser. Rond haar sterfbed verzamelden zich haar (weinige) vrienden. Het werd een getuigenis van Gods onuitsprekelijke goedheid voor zo'n verloren zondares in zichzelf. Ze sprak de taal van de Schrift, waarin ze doordrenkt was. Bij een bepaalde gelegenheid mocht ze zonder enige vermoeidheid twee uur lang haar hart uitstorten in 'lofzangen en pleitredenen'. Ze mocht verkeren in de zoete nabijheid van Hem, Die haar ziel liefhad. Meer en meer werd ze afgebroken naar het lichaam. Toen de tekenen van haar naderend einde steeds duidelijker werden, werd haar verlangen om afgelost te worden steeds groter. Een vriendin zag hoe ze de zwarte linten van haar muts haalde en die verving door witte. Ter verklaring sprak ze tot haar vriendin: 'Ik ben op weg naar mijn bruiloft. De Bruidegom moet mij niet in rouwgewaad aantreffen'. In de vroege morgen van 27 juli 1860 mocht Ruth Bryan de rust ingaan, die er overblijft voor het volk Gods. 'Ik houd helemaal niet van begrafenispredken, maar als enigen van mijn lieve vrienden het wensen, laat het zijn vanuit mijn eigen dierbaar gedeelte, 1 Tim. 1:15. Niet bestudeerd, maar heel eenvoudig, alles over Jezus. Niets over de onwaardigste R.B. - prijs Hem slechts voor het zaligen van zo'n zondares; en vertel arme zondaren veel over Hem en over de weg van het geloof'. Deze woorden zijn te lezen in haar laatste wilsbeschikking. En... het tekent haar leven. We willen deze artikelen besluiten met de wens dat het lezen van deze boeken gezegend mag worden. 'De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn' (Spr. 10:7a). En: 'Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed' (Gal. 6:3).

(slot)

De zes grendels van het hart

De mens kent zes sloten en grendels die voorkómen willen dat Christus het hart van een arme zondaar binnentreedt.

De puritein John Flavel (1630-1691) noemt die grendels: onwetendheid, ongelooft, hoogmoed, gewenning aan de zonde, inbeelding en vooroordelen tegen de wegen der heiligheid. Al die grendels samen zorgen ervoor dat de ziel veilig in het bezit van de satan blijft.

Over de eerste grendel, die van onwetendheid, zegt Flavel: 'Als kennis de sleutel is die het hart voor Christus opent, zoals dat duidelijk staat in Lukas 11 vers 52, waar Christus een 'wee u' uitspreekt over degenen die 'de sleutel der kennis wegnemen', dan moet het noodzakelijkerwijs de onwetendheid zijn die de deur van het hart stevig dichtdoet voor Christus. Op grond hiervan heeft Christus tot de Samaritaanse vrouw gezegd dat haar ongelooft ontsproot aan de wortel van haar onwetendheid'.

Over de tweede grendel, die van het ongelooft, zegt Flavel: 'Er is een Zaligmaker in de wereld gekomen, maar, arme ongelovige, uw ziel kan niet met Hem verenigd worden en evenmin gemeenschap met Hem

Er is een Zaligmaker in de wereld gekomen, maar, arme ongelovige, uw ziel kan niet met Hem verenigd worden en evenmin gemeenschap met Hem hebben zolang de grendel van uw ongelooft niet is verwijderd.

hebben zolang de grendel van uw ongelooft niet is verwijderd. Het Evangelie is met machtige beweegredenen onder ons gekomen om ons te overtuigen, met krachtige argumenten om te overreden, maar slechts hier en daar is er een zaligmakende uitwerking op gevolgd. Het belangrijkste oogmerk van het Evangelie wordt bij velen gedwarsboomd, en dat alles door het ongelooft.

Hoogmoed is de derde grendel. 'O, wat is het moeilijk om die hoogmoed van het hart ten onder te brengen, zelfs nadat het licht en de overtuiging in de ziel zijn gekomen. Wat is het moeilijk om een mens te overtuigen van zijn verloren staat en van de volstrekte noodzaak van een andere en hogere gerechtigheid dan die van hemzelf. Als de ziel met Christus in onderhandeling is, en de overeenkomst bijna gesloten is, is dit de zonde die de laatste tegenstand biedt'.

De vierde grendel is die van de gewenning aan de zonde: 'De zonde heeft zich, doordat zij almaar in de ziel is gebleven, zó vastgezet, en de ziel is er zich zó thuis gaan voelen en is zo gewend geraakt aan de sleur van de zonde, dat bij ons alle beweegredenen en alle overtuigingen om van weg te veranderen, door de macht der gewoonte als stroomtjes en veren door de snelle stroom van een machtige vloed worden weggespoeld'.

De vijfde grendel die zich tegen het binnenkomen van Christus verzet, is de zonde van de inbeelding: 'Velen denken dat ze genade bezitten, en ze bezitten haar niet. Ze verwarren het nabijkomende werk van de Geest met het zaligmakende werk.

Dat is een rampzalige vergissing, die bij vele duizenden nooit wordt hersteld - en daarna is het te laat'.

De laatste zonde die het hart voor Christus vergrendelt, is een sterk vooroordeel tegen de heiligheid en de plichten in het dienen van God: 'Ach, het zal de ondergang van duizenden zijn. Sommigen hebben vooropgezette meningen en kwalijke opvattingen over de godsdienst en de belijders ervan ingezogen, zodat het hen tot onverzoenlijke tegenstanders maakt. De satan heeft de godsdienst in hun fantasie in zo'n lelijke vorm en zo'n afschuwelijke voorstelling gegeven van degenen die de godsdienst belijden, dat ze niet alleen de naam, maar ook de zaak verafschuwen'.

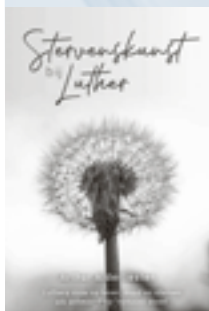
Dit zijn de algemene grendels en sloten waarmee de sterk gewapende zijn bezit in de zielen van zondaars veilig stelt. Deze grendels zijn te sterk dan dat een kracht die minder is dan de almachtige kracht en de arm van God die zou kunnen wegnemen of verbreken. Er staat dat de Heere een deur des geloofs opende voor de heidenen (Hand. 14:27). De arm des Heeren moet geopenbaard worden, anders zal niemand door het geloof voor Christus opendoen'.

Uit: "Christus aan de deur van het hart"; John Flavel; uitg. Den Hertog, Houten; 2010.

John Flavel preekte in Dartmouth in twee kerken, in de St. Clementskerk en de St. Saviourskerk (foto).

Boekennieuws

"Stervenskunst bij Luther" (Luthers visie op leven, dood en sterven als antwoord op 'voltooid leven'), Arthur Alderliesten; uitg. De Banier; 132 blz., € 11,95.

Stervenskunst bij Luther

'Zet christelijke hoop tegenover euthanasie', zo luidde de kop van een recent opinieartikel over actieve levensbeëindiging. Dit zou een goede samenvatting zijn van het boekje over stervenskunst bij Luther van theoloog en ethicus Arthur Alderliesten. Deze uitgave, die inhoudsvol is en gemakkelijk leest, kent twee delen. Eén deel over de kunst van het sterven in Luthers tijd dat uitmondt in een 'sermoen over de voorbereiding op het sterven'. En een deel bestaande uit een essay van de auteur zelf met een op Luthers sermoen geïnspireerd antwoord op de discussie over 'voltooid leven'.

Het eerste deel bevat interessante achtergrondinformatie over de stervenskunst in de Middeleeuwen. In die periode, waarin men door oorlogen, honger en epidemieën 'vertrouwd' was met de dood, verschenen veel geschriften over de voorbereiding op het sterven met als doel te voorkomen dat men 'eenzaam' stierf. Deze geschriften bevatten onder andere aansporingen, gebeden, aanvechtingen, met als kern: het leven is een geschenk van God, aan Wie het leven moet worden teruggegeven.

Dat Luther in zijn tijd een bijdrage leverde aan de stervenskunst was op zich niet nieuw, maar de inhoud wél. Rond 1519 schreef hij zijn sermoen, een soort preek. Alderliesten schrijft een leerzame inleiding op (de structuur van) het sermoen. Eerlijk wordt gemeld dat Luther niet geheel vrij was van zijn roomse verleden, met zijn (aanvankelijk) positieve waardering over het oliesel en de voorbede door heiligen. Luther wil de stervende troost meegeven, 'die ligt in de zekerheid door het geloof in Christus Jezus'.

Het sermoen zelf bevat twintig stukjes, over het lichamenlijk en geestelijk afscheid van het aardse, het gebruik van de sacramenten, over 'zonde, dood en hel', maar ook over 'leven, genade en hemel'. Luther roept op om de voorbereiding op het sterven te verleggen naar het héle leven, en in het stervensuur zich niet blind te staren op zichzelf maar te zien op Christus. Dat stervensgenade werkelijk genade is van een drie-enig God had de auteur meer mogen benadrukken.

In het tweede deel wil de auteur het 'intens door de tijdgeest doordrongen vraagstuk van het voltooid leven' verbinden met 'een destijds vernieuwende praktijk van de jonge Reformatie'. Hij geeft een scherpe analyse van de context van het vraagstuk: post-seculier en post-christendom waarbij autonomie, maakbaarheid, lichaamsgerichtheid, individualiteit en eenzaamheid centraal staan.

Uit Luthers stervenskunst haalt Alderliesten zes lessen, waar- onder omgaan met lijden en 'radicaal positief denken: leven, genade en hemel'. Scherper had hier mogen doorklinken dat dit positief denken slechts geldt voor 'christenen die verlost zijn door het kostbare bloed van Gods Zoon' (blz. 115). De auteur sluit dit deel af met een pleidooi voor begeleiding van stervenden binnen netwerken van de gemeenschap en de kerk. Aanbevolen voor zelfonderzoek en als leerzame bijdrage aan de discussie over 'voltooid leven'.

J.N. van de Poel, Hendrik-Ido-Ambacht

CORRECTIE

De vorige week geplaatste recensie van het boek "Een bloem uit het paradijs" was niet van de hand van S. Brons-van der Wekken maar van ds. H. Brons. Redactie

BOEKAANKONDIGINGEN

"Verdrietige ik", Aleid Nijhof-Schreuder; uitg. De Banier; 125 blz.; € 14,95.

Boekje voor kinderen vanaf 9 jaar. Op een eenvoudige wijze wijst de auteur verdrietige kinderen op troost die er in de Bijbel te vinden is. Het zijn meditatieve stukjes onder meer over een huilende David, een eenzame Jozef en een verdrietige Hanna.

"Nader tot U", Arthur Bennett; uitg.

De Banier; 235 blz.; € 24,95.

De opgenomen gebeden en meditatie van de puriteinen vormen een bezielend geheel, een schat van ware vroomheid. Dit boek wil opwekken tot een vertrouwelijke omgang met God.

"Lijdzaam verwachten", ds. W. A. Zondag;

uitg. De Banier; 200 blz.; € 14,95.

De tweede brief van Petrus en de brief van Judas worden in deze paperback behandeld. Het leven van een christen moet gericht zijn op de dag dat het nieuwe Jeruzalem zal nederdalen op de aarde. "Lijdzaam verwachten" is het vervolg op "Lijden en verblijden". Met gespreksvragen.

"Zoekt eerst het Koninkrijk Gods",

ds. T. Klok e.a.; uitg. Den Hertog;

173 blz.; € 14,90.

52 meditatie waarschuwend maar ook gunnend de boodschap van vrije genade aan het hart gelegd wordt. Geschreven door predikanten uit de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland.

"De Herder en Zijn schapen", ds. A. Vermeij;

uitg. gebr. Koster; 99 blz.; € 12,90.

In dit boek wordt Psalm 23 vers voor vers beprekt. De diverse aspecten van het hoeden van de kudde door de hemelse Herder komen aan de orde. Geschikt voor de leesdiensten en voor persoonlijk gebruik.

"Gekend, gekocht, geheiligd", ds. J.W. Ver-

weij; uitg. gebr. Koster; 157 blz.; € 10,00.

Tien preken uitgegeven ter gelegenheid van het 50-jarig jubileum van ds. Verweij. De titel wijst erop dat de zaligheid van Gods kinderen alleen rust op het werk van de Heere Jezus Christus.

"Bede en boete in een bange tijd",

ds. C. Sonneveld; uitg. De Schatkamer, 47 blz.; € 3,95.

Twee passende preken van ds. C. Sonneveld (over Jesaja 64:7 en Leviticus 26:40-42), uitgesproken op 30 juni 2021 tijdens een bede- en boetedag in Alblasserdam.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:
te Zoetermeer,
ds. W. Visscher te Amersfoort.

Bedankt:
voor Capelle aan den IJssel-West,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Middelburg-Zuid,
ds. D. de Wit te Borssele;
voor Sint Annaland,
ds. J. de Kok te Westkapelle;
voor Vlissingen,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
voor Woerden,
ds. J.B. Huisman te Ermelo.

UITZENDDIENST WYNEKE VAN HORSSEN

Op maandag 21 februari vindt de uitzenddienst plaats van Wyneke van Horssen. Zij zal worden uitgezonden naar Cambodja. De dienst vindt plaats in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk en begint om 19.30 uur. Voorganger is ds. G.J. Baan,

predikant van Rotterdam-Zuidwijk. De uitzending wordt verricht door ds. G.W.S. Mulder, voorzitter van het zendingsdeputaatschap. De dienst is alleen toegankelijk voor genodigden. U kunt de dienst rechtstreeks volgen via www.bethelkerkrotterdam.nl Wyneke hoopt op 23 februari naar Cambodja te vertrekken.

BERICHT UIT OPEUSDEN

Op zaterdag 29 januari (14.30 uur) vindt de instituering plaats van de Geref. Gemeente Kesteren. Deze kerkdienst wordt gehouden in het kerkgebouw van Opheusden, Reigerstraat 11, en wordt geleid door ds. W. Mouw. Het bijwonen van deze dienst is uitsluitend mogelijk indien u hiervoor een uitnodiging hebt ontvangen.

De gezondheidstoestand van ds. W. Mouw mag langzaam verbeteren. Op zondag 9 januari mocht hij naar de lust van zijn hart voor het eerst in ons midden voorgaan. Wel is hij nog verzwakt en zal hij de komende tijd rust moeten hebben om verder aan te sterken. Daarom zal hij

voorlopig buiten de eigen gemeente geen preekbeurten vervullen. De Heere ontferme Zich over de nieuwe gemeente te Kesteren en gedenke onze gemeente met onze herder en leraar.
Kerkenraad Opheusden

BERICHT VAN DS. G. HOOGERLAND

Wij willen de vele ambtsbroeders en vrienden, die voor en na de bevestiging en intrede in Kruiningen meeleeften door middel van een kaartje, briefje of e-mail, hartelijk bedanken. Vanwege de omstandigheden kon slechts een beperkt aantal personen worden uitgenodigd om aanwezig te zijn. Het hartelijk meelevens op afstand heeft ons goed gedaan.
ds. G. Hoogerland
E. Hoogerland-van den Heuvel
Kruiningen

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 254: scriba van Opheusden is nu: J.A. Pul, Hazelaarstraat 2, 4043 PH Opheusden; tel. 06- 42813690, e-mail: scriba@gergemopheusden.nl

Berichten

PRINSES BEATRIX 84 JAAR

Maandag 31 januari mag, zo de Heere wil en wij leven zullen, prinses Beatrix de leeftijd van 84 jaar bereiken. Bij haar geboorte zei ds. G.H. Kersten in een preek bij die gelegenheid: 'Grote blijdschap heeft niet alleen ons koninklijk huis, maar ook het Nederlandse volk vervuld, nu in de morgen van de laatste januari het bericht zich met ontzaglijke snelheid door geheel het land verbreid heeft, dat een Prinses van Oranje geboren is!'

Namens de lezers van De Saambinder willen we onze oud-vorstin hartelijk feliciteren. We wensen haar toe dat ze in haar levensavond God tot haar deel mag hebben. Dan heeft ze alles wat nodig is voor de tijd en voor de eeuwigheid. Dat bidden we haar toe met de woorden uit Psalm 134 vers 3: 'De HEERE zegene u uit Sion, Hij Die de hemel en de aarde gemaakt heeft.'

Redactie De Saambinder

OPROEP STAFLEDEN VAKANTIEWEKEN

De afgelopen twee jaar was het helaas niet mogelijk om vakantieweken te houden. In overleg met de medisch adviseur wil de commissie voorzichtig de weken voor deze zomer opstarten met de nodige aanpassingen en onder voorbehoud van de geldende maatregelen. Voor mensen met een beperking zijn de vakantieweken een jaarlijks hoogtepunt. Zonder inzet van enthousiaste vrijwilligers zijn deze weken echter onmogelijk. Mannen en vrouwen (18-67 jaar) zijn van harte welkom, verpleegkundigen, verzorgenden-IG en mensen uit het onderwijs zijn extra welkom! Integriteit? Kijk voor meer informatie op:

www.vakantiewekenvbagg.nl of bel
0113-341564 of 0182-343029.

SOEGG ZOEKT WERKRUIMTE REGIO ROTTERDAM

De Stichting Oost-Europahulp Gereformeerde Gezindte (opgericht vanuit het deputaatschap voor Israël) verleent humanitaire hulp aan Oost-Europa door het beschikbaar stellen van overtollige medische apparatuur uit Nederland. Door samenwerking met plaatselijke

kerken in de regio Zhitomir ontstaan mogelijkheden om het Evangelie binnen de ziekenhuismuren te verkondigen. Om dit werk vorm te geven, beschikt de stichting over een opslag- en werkruimte. Omdat deze ruimte vanaf 1 april niet meer beschikbaar is, zijn wij op zoek naar een andere ruimte in de regio Rotterdam. Bij voorkeur is die 50 vierkante meter groot, is die van maandag tot en met zaterdag toegankelijk voor onze vrijwilligers en kan er op de locatie een

vrachtwagencombinatie laden en lossen. Wie helpt ons?

L.J. Luchtenburg, hoofdcoördinator
SOEGG, tel. 06-53749651.

Voor alle in dit nummer genoemde
toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Kerkdiensten

ZONDAG 30 JANUARI 2022

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. L. Blok; Alblasserdam 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. P. Mulder en 17.30 uur stud. J.M. Evers; Amersfoort 9.00, 11.30 en 15.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; Arnhem 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 (H.A.) en 16.30 uur (H.A.) ds. G. Hoogerland; Barneveld-Centrum 9.00, 11.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Berkenwoude 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Bodegraven 10.00 (schoolkerkdienst) en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 15.00 uur ds. J. van Laar en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Delft 18.30 uur ds. P. Mulder; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. G. Clements en 19.00 uur ds. W. Harinck; Dinteloord 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Ede 9.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Genemuiden 9.30, 15.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Goudswaard 16.00 uur ds. M.H. Schot; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. C. Sonneveld; Groningen 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00

en 13.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater; Hoofddorp 19.00 uur ds. D. de Wit; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 16.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezeling 10.00 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. D. de Wit; Kesteren 12.30 uur ds. W. Mouw en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. G.J. Baan; Krabbendijke 9.30 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; Leerdam 10.00 uur en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten en 14.30 uur ds. C. Hogchem; Leiderdorp 16.00 uur ds. P. Mulder; Lelystad 16.00 uur ds. G. van Manen; Lisse 10.00 en 15.00 uur stud. J.M. Evers; Meeuwen 9.30 en 15.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Meliskerke 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Melissant 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 15.00 uur ds. G.J.N. Moens; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. M. Karens; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Nieuwdorp 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 14.00 uur stud. A.E. Brijder; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. M. Blok; Nieuwe-Tonge 16.00 uur ds. A.P. Baaijens; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. B.J. van Boven; Nisse 14.30 uur ds. P.C. Vlot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Oostburg 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Oosterland 18.30 uur ds. C. Harinck; Oostkapelle 18.00 uur ds. H. Brons; Oostvoorne 10.00 en 15.30 uur stud. M. Boersma; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 16.00 uur ds. K. Boeder; Poederoijen 19.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Poortugaal 19.00 uur ds. A. Schot; Poortvliet 18.30

uur ds. M. Blok; Puffershoek 9.00 (H.A.), 11.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. W.A. Zondag; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur ds. H.J. Agteresch; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur ds. S.W. Jansse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur stud. A.E. Brijder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-Centrum 18.30 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 19.00 uur ds. L. Blok; Scherpenisse 18.00 uur ds. J.J. Tanis; Scherpenzeel 9.30 (H.D.), 14.30 en 18.00 uur ds. J. Beens; Sint Philipsland 14.30 uur ds. S. Maljaars; Sliedrecht 9.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J. Schipper; Spijkenisse 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 19.00 uur ds. G. Clements; Terneuzen 10.00 (H.D.) en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. C.A. van Dieren; Tholen 10.00 (H.A.), 14.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. H.J. Agteresch en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 15.00 uur ds. B. Labee; Vlaarding 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Vlissingen 9.30 (jeugdendienst) en 16.00 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. W. Mouw; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Wierden 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Woerden 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur (H.D.) ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 18.30 uur ds. M. Joosse; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 en 15.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn.

DINSDAG 1 FEBRUARI 2022

Benthuizen 19.30 uur (tijdrede) ds. G.W.S. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. G.J. van Aalst; Oude-Tonge 19.30 uur (herdenkingsdienst) ds. J.M.D. de Heer.

WOENSDAG 2 FEBRUARI 2022

Barendrecht 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Barneveld-Centrum 15.30 uur (huw.bev.) ds. H.A. van Zetten; Borssele 19.30 uur (tijdrede) ds. C. Hogchem; 's-Gravenpolder 14.15 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Kesteren 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Kortgene 19.30 uur ds. E. Bakker; Mijdrecht 19.30 uur ds. A. Schreuder; Nijkerk 19.30 uur ds. G. Pater; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Poederloijen 19.30 uur ds. J.W. Verweij;

Poortvliet 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A. Verschuure; Ridderkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Soest 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Spijkenisse 19.30 uur ds. J. Schipper; Westzaan 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Wierden 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot.

DONDERDAG 3 FEBRUARI 2022

Aagtekerke 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalst 19.30 uur ds. G. Pater; Bodegraven 19.30 uur ds. W. Visscher; Meeuwen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Middelharnis 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. D. de Wit; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schot; Sprang-Capelle 19.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug.

VRIJDAG 4 FEBRUARI 2022

Ridderkerk 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 30 JANUARI 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur ds. J.M.D. de Heer en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

"Comt nu met Sangh"

is een Christelijk gemengd koor in Veen uitgaande van de Ger. Gem.
Wij zijn op zoek naar een enthousiaste

Dirigent(e)

Wij repeteren iedere maandagavond van 20.00 tot 22.00 uur.
Het koor telt op dit moment bijna 30 leden.

Voor meer informatie kunt u/jij bellen met onze voorzitter: Arie Vos,
06-53639239

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

Dringende oproep...

We zijn op zoek naar jou

Locatie Ochten

- › **GROEPSLEERKRACHT GROEP 2**
per 1 maart i.v.m. zwangerschapsverlof
- › **GROEPSLEERKRACHT GROEP 5**
per direct i.v.m. ziekte van een collega

Locatie Kesteren

- › **GROEPSLEERKRACHT GROEP 5-6**
per 1 april omdat onze collega dan aan een nieuwe uitdaging elders begint
- › **GROEPSLEERKRACHT ONDERBOUW**
Volgend jaar komt er een vacature vanwege de start van een extra kleutergroep.

Meer weten? Kijk op
www.seba-rehobothschool.nl

Contactpersoon Ochten
J.T. de Jager (06 200 97 033)

Contactpersoon Kesteren
J.A. Zwerus (06 404 64 765)

Het deputaatschap Bijbelverspreiding van de Gereformeerde Gemeenten draagt zorg voor en bevordert de verspreiding van Gods Woord, gereformeerde belijdenisgeschriften en reformatorische lectuur in verschillende landen, waaronder India en Ghana (zie <https://www.bbministry.com/>).

In verband met het vertrek van de huidige algemeen secretaris is het deputaatschap op zoek naar een:

Algemeen secretaris

Het betreft een bezoldigde functie voor circa twee dagen per week.

Functie-inhoud:

- het in brede zin ondersteunen van het deputaatschap en daaraan verbonden medewerkers in binnen- en buitenland
- het ondersteunen van projecten in binnen- en buitenland, waaronder het organiseren van conferenties
- het voorbereiden van deputatenvergaderingen en commissievergaderingen en uitvoeren van genomen besluiten

Functieprofiel:

- mondelinge en schriftelijke beheersing van de Engelse taal
- bereidheid om internationaal te reizen
- kennis van reformatorische lectuur
- flexibel in vormgeven van werktijden
- belijdend lid van de Gereformeerde Gemeenten

Voor inlichtingen over de werkzaamheden kunt u eventueel contact opnemen met de voorzitter van het deputaatschap, ds. L. Blok (0183-640661) of met de secretaris, ds. W.A. Zondag (06-51798057/e-mail: wazondag93@gmail.com).

Schriftelijke reacties van geïnteresseerden zien wij tot uiterlijk 12 februari a.s. met belangstelling tegemoet op voornoemd e-mailadres of op het volgende adres: Oudendijk 173, 3329 KN Dordrecht.

Zoekt u een kamer, appartement of woning in of rond Utrecht?

Neem gerust contact op met huisvesting@gergemutrecht.nl

Zo komt binnenkort een ruim 3-kamer-appartement (met balkon) beschikbaar (huur), ideaal voor een stel.

Het is centraal gelegen, met goede verbinding naar kerk, OV, snelweg, basisschool en dichtbij winkels en andere faciliteiten.

Op zoek naar een partner in de reformatorische gezindte?

Tel.nr: 06 - 1732 9621

www.refo-relatie.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl

www.begravenisondernemingdejongh.nl

VACATURE DIRECTEUREN BASISONDERWIJS

Kom jij werken op onze prachtige Zeeuwse eilanden? Onze deuren staan wijd voor je open!

REHOBOTHSCHOOL
in Stavenisse
0,8-1,0 FTE

KONINGIN JULIANASCHOOL
in Sint Philipsland
0,8-1,0 FTE

Ben jij de enthousiaste en betrokken schoolleider die:

- Van harte achter de beginselen en identiteit van onze school staat;
- Open, enthousiast en gedreven is;
- Goede communicatieve vaardigheden heeft richting het team, de leerlingen en de ouders
- Verbindend en coachend aanstuurt?

Ga voor meer informatie over deze vacatures en de scholen naar:

www.cooperatiezwn.nl/vacature

Dan zijn wij op zoek naar jou! Solliciteren op deze functie kan tot D.V. zaterdag 5 februari. Een assessment maakt deel uit van de selectieprocedure.

Als ervaren school-directeur kun je tegelijkertijd solliciteren op beide vacatures met een WTF van 1,1.

WILGENHORST
gedenken

ZELF SAMENSTELLEN
VASTE LAGE PRIJS
ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

NIEUW, nu te boeken! Onze fijne **vakantiewoning**, Boshuis, in **Elspeet**.
Comfort, rust en natuur.
Kijk op www.boshuiselspeet.nl
voor meer informatie of bel/app
06-49496699. Welkom.

- ✓ HULPVERLENING
- ✓ COACHING
- ✓ TRAINING
- ✓ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begravenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

HULP NA EEN *ongeval*

Bent u slachtoffer van een
ongeval? Heeft u hierdoor
schade? DB Letselschade
kan u geheel kosteloos
begeleiden bij het verhalen
van uw schade.

db-letselschade.nl
0252-701108

We staan te springen om een nieuwe directeur!

Kom jij op onze basisschool
in Hoevelaken werken?
Solliciteer of kom vrijblijvend
kennismaken op de Willem Farelsschool:
www.werkenbijeducatis.nl

Educatis
Reformatorisch
Primair
Onderwijs

Scan voor meer informatie:

De Betuwehof Zorg

Rijnbandijk 57a
4043 JJ Opeusden

Tel: 0488-725 825
info@betuwehof.nl
www.betuwehof.nl

De Betuwehof Zorg

Wij zoeken een

Zorgmanager

kleinschalige woonvoorziening pg/som

- 24-36 uur per week
- salariering volgens Cao VVT

Kijk voor de volledige vacature op www.betuwehof.nl

'Specialist in vloertegels, wandtegels en PVC vloeren'

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 35 42 25 | kroonvloereninsteen.nl

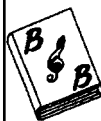
(Weekend)opvang voor uw kind met beperking? Regio Hoeksche Waard.
Tel. 0657930892

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste **behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.**

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.rpnederland.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommeldijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

NIEUW Laatste preken JC Philpot dl 4 €10,-.
105 vragen aan Philpot in Afscheiding en Raadgevingen €15,-. Alle 20 boeken €160,-.
Luisterpreken. hetbraambos.nl 078-6933783

Aloë Vera Gel/Hand & Body Lotion (Neolife): bij droge, gevoelige, ruwe en schrale huid. Voedt en verzacht de huid.
Kortingscode AV01 (tot 1/2/22)
Kommie 06-34826766
www.naturalhealthproducts.nl

BOEKEN VAN RUTH BRYAN

Levensschets, brieven en dagboeken

1. Onnaspeurlijke rijkdom van Christus
2. Onuitsprekelijke heerlijkheid van Christus
3. Onbezweken trouw van Christus
4. Onafscheidelijke liefde van Christus

Geb. per deel ca. 250 blz.

€ 24,90

Behalve veel brieven schreef Ruth Bryan ook haar bekende dagboeken. Na haar overlijden in 1860 werden in twee delen deze brieven en dagboeken uitgegeven. A. Moody Stuart, predikant van de Free Church of Scotland in Edinburgh, schreef een biografie. Opnieuw geordend en aangevuld met onbekende gegevens is dit werk andermaal beschikbaar, verdeeld over vier delen.

4 delen

verrijgbaar bij de boekhandel

Welkom in onze winkel

Ons totale assortiment vindt u in de webshop gebrkoster.nl
Honderden boeken binnen handbereik! Eenvoudig en vlot besteld... snel geleverd!

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Zaterdag
12 februari

DIT IS MAARTEN,

STUDENT LERAAR NEDERLANDS

OOK LERAAR WORDEN? BEZOEK ONZE OPEN DAG

Onze opleidingen:

- pedagogiek
- leraar voortgezet onderwijs
- pabo
- ad-Pedagogisch educatief professional
- masters

Heb jij hart voor kinderen en jongeren? Wil je iets betekenen voor hun toekomst? Dan is **Driestar hogeschool** de plek voor jou.

In onze lerarenopleidingen en pedagogische opleidingen staat de vorming van jou als **christelijke professional** centraal.

Kijk op de **website** voor meer informatie (onder andere over de coronamaatregelen) en meld je aan!

www.driestar-hogeschool.nl

Maatwerk collecteformulier + iDEAL betalen

*Andere GerGem gemeenten
gingen u al voor!*

- ✓ Geen website nodig
- ✓ Geen app nodig
- ✓ Anoniem doneren mogelijk

→ www.aeyden.com

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen
en Apeldoorn (nieuw)

BBV

Barneveldse Begrafenis Vereniging

*voor een waardige, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken*

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Begrafenisverzorgers:

Dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55
0342 - 44 18 12

Dhr. G.M. van Lagen
(06) 20 12 44 00

www.BBVer.nl

werkenbijemg.nl

Wij zoeken een:

Administratief commercieel medewerker
(junior) Online marketeer
Redacteur (verschillende functies)
Senior data analyst
Business analyst
Webontwikkelaar
ICT-specialist

bekijk de vacatures

*Ik maak
graag kennis
met je!*

medewerkers
beoordelen ons
met een

8,7

medewerkersonderzoek
DUO market research

**erdee media
groep**
met overtuiging

VerkeerstheorieVanWijngaarden

ONLINE LEREN + OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

De mooiste collectie PVC vloeren. Laat u adviseren in uw eigen huis!

Afspraak plannen? 06-19557166
DE.VLOERENKONING.NL

Bestel alvast: **De kelner uit
De Rustende Jager, uit het leven
van Joop Ouwendijk, J. Mastenbroek:**
www.ramshoorn.nl

Vacature hovenier

Wij zoeken iemand met...

- Passie voor het aanleggen en onderhouden van tuinen
- Goede sociale vaardigheden
- De ambitie om het beste te realiseren
- Afgeronde hoveniersopleiding niveau 2, 3 of 4
- minimaal 2 jaar werkervaring
- Technisch inzicht
- Geen negen tot vijf mentaliteit

Wij bieden jou:

- Fulltime baan
- Goede arbeidsvoorwaarden
- Marktconform salaris
- Een plezierige werkomgeving
- De mogelijkheid jezelf te ontwikkelen
- Veel zelfstandigheid
- Uitzicht op een vast contract

Heb jij interesse gekregen door deze advertentie? Wacht dan niet, en neem contact met ons op.

Wij zien je CV en motivatie graag tegemoet en hopen je dan snel te ontmoeten. Je kunt ons bereiken op:

info@hoveniersbedrijfdenhartog.nl
www.hoveniersbedrijfdenhartog.nl

terdege THUIS

Donderdag 10 februari - 20.00 uur

Meld je aan en ontvang een mooi pakket!

Wat zegt de Bijbel over gezinsvorming?
Wat is een goede balans tussen het ontvangen van kinderen als zegen van God en de eigen verantwoordelijkheid daarin?

Meer info en aanmelden voor de webinar: terdege.nl/thuis

W VAN DER WILT RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR AAN HUIS

06 - 36 29 43 14
wilt@wvanderwilt.nl

Zorg jij voor een

Een verzorgende uitstraling

Huize Blaak zoekt 2 VIG-ers! (fulltime dienstverband)

Solliciteren?
Bel Dick van Aalsburg via 06 - 53 17 95 38 of mail naar personeelszaken@huizeblaak.nl

Parttimers of vrijwilligers zijn ook welkom.

Huize ds. W.H. Blaak

TE HUUR NATUURHUISJE HOLTEN

www.natuurhuisjeholten.nl

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé.
Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

HET WOORD VAN GOD WORDT DOORGEGEVEN AAN RIJK EN ARM.

Als Wycliffe het verhaal van de bezoeker heeft aangehoord, beseft hij dat hij in zijn eigen gemeente niet veel heeft gemerkt van de boerenoorlog. Hij is zó druk geweest met de vertaling van de Bijbel en het opleiden van misschien inmiddels wel duizend studenten die predikend het land doorgaan. Daar komt nog bij dat hij voortdurend de overschrijvers moet aangeven wát er overgeschreven moet worden. Want de studenten nemen korte Bijbelgedeeltes mee om onderweg uit hun hoofd te leren. Ze worden uitgescholden voor 'Lollards'. Dat wil zeggen 'mompelaars'. Nou, laat de jonge mannen maar veel mompelen. Dan leren ze in ieder geval veel teksten uit hun hoofd. Zo kan het Woord van God doorgegeven worden aan rijk en arm ...

De bezoeker kucht. Hij ziet dat de gedachten van de pastoor afdwalen. 'Neem mij niet kwalijk, vriend', excuseert Wycliffe zich. 'Ik span mij in om weer te luisteren.'

'Het was dus in één woord een chaos in ons land tijdens de opstand, pastoor', gaat de man verder. 'Maar ja, we hoeven er eigenlijk ook niet van op te kijken. De laatste vier jaar wordt ons land geregeerd door zo'n jonge koning. Hij was nota bene net tien jaar oud toen hij vier jaar geleden bij het sterven van zijn opa tot koning werd uitgeroepen. En in zijn oom Jan van Gent heeft het volk ook geen enkel vertrouwen meer. De mensen zien hem inmiddels als een landverrader. Ook zijn kasteel is tijdens de opstand van de boeren in rook opgegaan'. Verschrikt komt Wycliffe half overeind uit zijn stoel. 'Is dat werkelijk zo? Is Jan van Gent een landverrader geworden, en is zijn kasteel vernield?'

'Ja, het is echt waar. Hij is haast al zijn bezittingen kwijt.'

VERVOLGVERHAAL | J. KRANENDONK-GIJSSEN - UITG. DE BANIER

Totdat

Bij de lessen Nederlands leer je dat er verschillende soorten woorden zijn: zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, lidwoorden, telwoorden, voegwoorden. Deze woorden hebben allemaal hun eigen functie.

Als we naar de voegwoorden kijken, dan weet je dat het woord 'omdat' doorgaans een reden aangeeft. In de Bijbel en in de Heidelbergse Catechismus kom je het woord 'opdat' regelmatig tegen. 'Opdat' geeft het doel van iets aan. Een ander bekend woord is 'totdat'. 'Totdat' heeft vaak weer met een tijdsbepaling te maken. Dat kan met een paar Bijbelse voorbeelden worden duidelijk gemaakt.

Onlangs ging een dominee tijdens de preek in op de vraag die jij misschien ook wel hebt. Ik bid al zo lang en er gebeurt niets. Hoelang moet ik eigenlijk blijven bidden? Heeft het wel zin? Het antwoord was: **'totdat** over ons uitgegoten worde de Geest uit de hoogte (Jes. 32:15a). Zul je niet ophouden met bidden?

Ook bij Jeremia komen we dit tegen. Jeremia heeft in zijn Klaagliederen indringende woorden ons nagelaten. Hij beschrijft in de Klaagliederen de toestand van zijn eigen volk en van de stad Jeruzalem. Wat had het volk zwaar gezondigd en wat was Gods straf rechtvaardig. Jeremia was er intens verdrietig van. 'Met waterbeken loopt mijn oog neder' (Klaagl. 3:48). 'Ik heb geen rust, **totdat** het de HEERE van den hemel aanschouwe, en het zie' (Klaagl. 3:49a en 50).

Petrus schrijft in zijn tweede zendbrief over het profetische Woord dat zeer vast is. Hij geeft er ook een aansporing bij. Je doet er goed aan om op dit profetische Woord te letten. Het is namelijk een licht dat in de duisternis schijnt, **totdat** de dag aanlichte en de Morgenster (Christus) opga in uw harten. Dan zal Gods kind een volmaakte kennis hebben.

Leestip: 2 Petrus 1:16-21

Totdat de dag aanlichte...

L. VAN DER HAM, KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

Ds. Labeë over:

Dor en dodig

Alle kenmerken van genade lijken in mijn leven verstorven. Ik moet mezelf aanklagen vanwege dorheid en dodigheid. En zelfs mijn gebeden zijn zo ingezonken. Wat is de oorzaak?

Onderzoek

Het is een goede zaak als de vraag gaat dringen: 'is er oorzaak?' Als een dor en dodig mensje, smekend om licht van Boven, zichzelf gaat onderzoeken. Heb ik de middelen van de genade getrouw gebruikt? De Heere wil immers middellijk werken! Is er wellicht veel eigenwillige vroomheid in de plaats gekomen van het opgaan (of getrouw meeluisteren) onder de zondagse en doordeweekse erediensten? Is er mogelijk ook verslapping in het gebedsleven? Worden er geen zonden aan de hand gehouden?

Onze ouden stelden ook vaak de vraag of deze geesteloosheid en dorheid 'van harte leed waren'. Wat is het beschamend dat in het leven der heiligmaking tijden gekend

worden dat er geen verlangen is naar de hemel of vrees voor de hel, dat er geen zin is in het binnenkamerleven en geen behoefte aan de gemeenschap met de Heere Jezus. Wat wacht het dan op de Zon der gerechtigheid! Want als er eens leven is gewerkt, zonder ons, in ons, dan kan het niet anders of het zal uitspruiten. Zoals de takken aan de bomen een doodse indruk kunnen maken in de wintertijd maar bij het schijnen van de lenteson uitbotten, zo is het in het ware leven der genade! Het geloof was dan wel niet door de liefde werkzaam, waardoor de vruchten achterbleven, maar in de wortel waren de 'levenssappen'.

Als laatste mag onderzocht worden of deze 'ongestalte' een bijzondere besturing van de hemel is. Wellicht is de 'gave' van wat woestijnleven nuttiger voor de ziel dan de voorsmaken van het

hemelleven. Uw hemelse Vader, pelgrim op de smalle weg, kan een afhankelijk bedelaarsleven nuttiger voor u achten, om een afhankelijk en aanklevend leven te beoefenen... En dan moet alles wat Hij mij in dit jammerdal toeschikt, dienen tot mijn zaligheid!

Onderwijs

We willen ook graag het onderwijs doorgeven van de bekende professor ds. G. Wisse (1873-1957). Hij schrijft in het boekje 'Uit het zielenleven' zo onderwijzend over geesteloosheid en dodigheid. 'Deze dingen geschieden niet buiten Gods alwijze leiding om; zij behoren tot de geestelijke opvoeding uwer ziel. Onder andere moeten zij u leren, dat ge een Borg nodig hebt, die blijvend en voortdurend uw Voorspraak is, de kracht van Zijn bloed en Geest in u verheerlijkt, en niet ophoudt voor u te bidden. Het zegt u: uit u geen vrucht in der eeuwigheid, al uw vrucht is uit Mij.

Niet alleen tot rechtvaardigmaking, ook tot heiligmaking leren we dan onderwerpeijk Christus nodig hebben, opdat Hij door Zijn Heilige Geest in ons dode de leden die op de aarde zijn. Opdat Hij de - in de wedergeboorte - ingeplante 'hebbelijkheden' van het genadeleven nu ook Zelf door Zijn Geest ontwikkelde, prikkelde en tot openbaring bringe. Zo moet er dan veel gebed om de Heilige Geest zijn. Dit wordt vaak te weinig bij Gods volk gevonden. De werkingen van de Heilige Geest moeten ons meer noodzakelijk zijn, er dient nog meer levensomgang met de derde Persoon te wezen. Verstaat dan, o dorgestelden de vermanende les Gods, die hier tot u komt. God is rijk, en mild, overvloedig schenken is Zijn belofte en Zijn lust, maar Hij wil dat het huis Jakobs zijn mond dan ook wijd opene (Ps. 81)!

Lezer(es), is er enige kennis van het werk van de Heere in uw leven? En kent u iets van die dorre en dodige gestalte? God geve worstelingen en het gebed van Psalm 63 (vers 1, berijmd):

*'O God, Gij zijt mijn Toeverlaat;
Mijn God, U zoek ik met verlangen,
Zo ras wij 't morgenlicht ontvangen,
Bij 't kriecken van den dageraad;
O Heer, mijn ziel en lichaam hijgen,
En dorsten naar U in een land,
Dat, dor en mat, van droogte brandt,
Waar niemand lafenis kan krijgen.'*

S

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

